

Guia per organitzar una sessió autogestionada amb infants a la vostra escola

**Procés participatiu de l'espai de migdia
dels menjadors escolars**

participa.gencat.cat

Abans de començar!

Aquesta guia vol donar-vos eines bàsiques per organitzar una sessió autogestionada amb infants per treballar el model d'espai de migdia a la vostra escola. Participem!!

Els infants són els protagonistes!

Faciliteu i escolteu les seves vivències i aportacions per millorar l'espai de migdia del centre i compartiu les aportacions amb el “**procés participatiu de l'espai de migdia dels menjadors escolars**” de la Generalitat.

Podeu enriquir aquestes orientacions amb la vostra experiència i creativitat!

Adapteu la sessió a la realitat de la vostra escola i a les necessitats dels infants des d'una visió inclusiva i transversal.

A més, us oferim **suport a distància** per dissenyar la sessió participativa i compartir la vostra experiència a participaescoles@raonspublicques.org

Què trobarem en aquesta guia?

Bloc 1 Què és el procés participatiu de l'espai de migdia dels menjadors escolars?

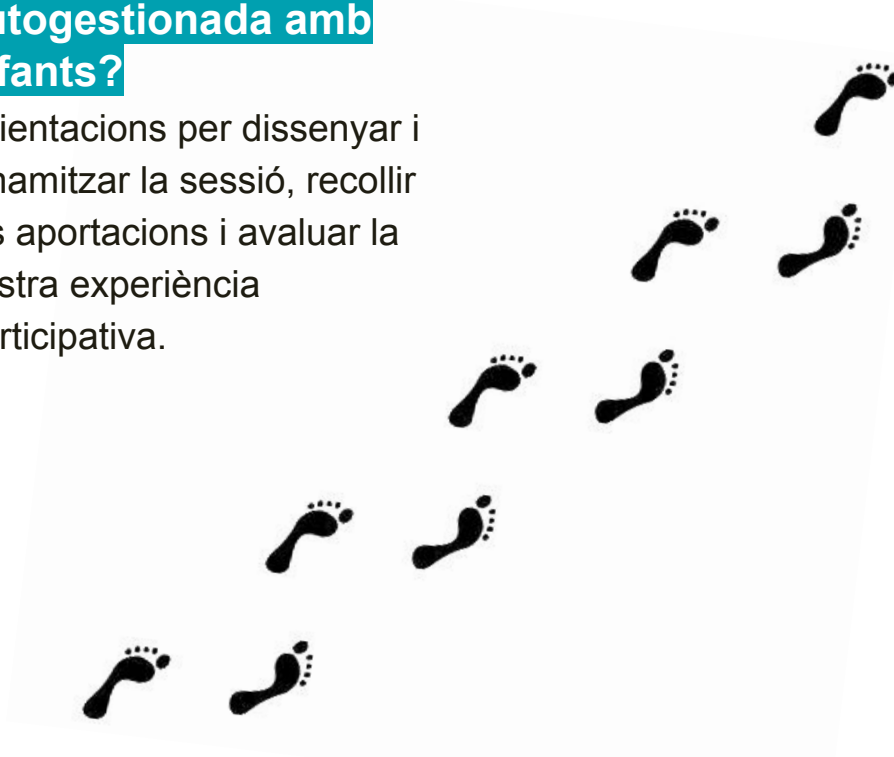
Informació sobre els eixos i temes del debat, els objectius del procés i les fases i espais de participació.

Bloc 2 Com organitzem i fem una sessió autogestionada amb infants?

Orientacions per dissenyar i dinamitzar la sessió, recollir les aportacions i avaluar la vostra experiència participativa.

Bloc 3 Quins materials tenim?

Recull de materials per la realització de la sessió, la recollida de les aportacions generades i l'avaluació de l'experiència.

Bloc 1

Què és el procés participatiu de l'espai de migdia dels menjadors escolars?

Informació sobre els eixos i temes del debat, els objectius del procés i les fases i espais de participació

Trobareu més informació sobre el procés: [aquí](#)

És un debat obert sobre el model d'espai de migdia a les nostres escoles dividit en 3 eixos:

Eix 1 L'espai de migdia en el projecte educatiu de centre
Per aconseguir que l'espai menjador sigui un espai integrat en el projecte educatiu del centre.

Eix 2 L'alimentació a l'espai de migdia
Per garantir la qualitat alimentària de l'espai de menjador establint uns criteris estàndars.

Eix 3 Sobre la qualitat del servei de l'espai de migdia
Per assegurar la qualitat del servei pel que fa a les tasques dels professionals i de les persones implicades, així com tot allò que fa referència a l'espai físic.

I què en pensen els infants?

Fem una sessió participativa per descobrir-ho!!

Els objectius generals del procés participatiu són:

- **Realitzar un debat plural** en què es contrastin les diferents visions al voltant del model de l'espai de migdia dels centres educatius.
- **Definir les característiques bàsiques comunes** que hauria de tenir el model de l'espai de migdia dels centres educatius.
- **Proposar mesures** per assolir aquestes característiques, compatibles amb la normativa vigent o que requereixin d'un nou marc regulatiu.

Ja hem preguntat als adults... ara incorporarem la visió dels infants en la construcció de l'espai de migdia per integrar totes les perspectives!!

Bloc 1

Què és el procés participatiu de l'espai de migdia dels menjadors escolars?

Les fases i espais de participació són:

1a fase
Maig - Juliol

2a fase
Octubre- 15 Novembre

3a fase
15 Novembre - Desembre

Participació online

Retorn de resultats

Participació adults

Sessions presencials actors vinculats

Sessions autogestionades per a entitats i agents vinculats

Participació infants

Sessions presencials

Sessions autogestionades

Ei! Estem aquí!
Durant el mes d'octubre i fins el 15 de novembre podeu fer les sessions a la vostra escola!!

Les sessions participatives del procés s'han desenvolupat al voltant de 3 eixos de debat.

En aquest quadre podeu veure els temes treballats a les sessions amb adults i una proposta de possibles temes a treballar amb els infants durant les sessions autogestionades que organitzeu.

Eixos del procés	Temes treballats en sessions amb adults	Possibles temes per treballar amb infants
Eix 1. L'espai de migdia en el projecte educatiu de centre.	<ul style="list-style-type: none">-Com millorem la qualitat educativa de l'espai de migdia com a espai d'aprenentatge i desenvolupament integral dels infants?	<ul style="list-style-type: none">a. Valors educatius a través de l'espai de migdia.b. Aprenentatges durant el temps de migdia.c. Les relacions, la convivència i la inclusió durant el temps de migdia.
Eix 2. L'alimentació de l'espai de migdia.	<ul style="list-style-type: none">-Quines garanties alimentàries han de complir els menjadors escolars i com podem garantir un àpat de qualitat?-Com valorem la procedència i la tipologia d'aliments que es preveu prioritzar als menjadors?-Què necessitem i quines passes volem fer per assegurar la implementació de la sobirania alimentària?	<ul style="list-style-type: none">d. Hàbits alimentaris saludables.e. Aliments ecològics, de proximitat i de temporada.f. El paper dels infants en l'elaboració dels menús.
Eix 3. Sobre la qualitat del servei de l'espai de migdia.	<ul style="list-style-type: none">-Com valorem la qualitat del servei?-Com valorem la qualitat de les activitats que es desenvolupen?-Com valorem la qualitat dels i les professionals?-Com ha de ser l'espai i quines condicions ha de tenir?	<ul style="list-style-type: none">g. Millores en l'espai físic i arquitectònic dels menjadors.h. Activitats a desenvolupar en l'espai de migdia.i. Formes de participació dels infants en els servei.

Bloc 2

Com organitzem i fem una sessió autogestionada amb infants?

Orientacions per dissenyar i dinamitzar la sessió, recollir les aportacions i avaluar la vostra experiència participativa

Recordeu! Us oferim **suport a distància** per dissenyar la sessió participativa si ho necessiteu a: participaescoles@raonspublicques.org

Dissenyem i organitzem la sessió participativa en 6 passos:

- **Consulteu tota la informació** al [portal participa gencat](https://portalparticipa.gencat.cat) sobre el procés participatiu.
- **Feu equip** implicant a la comunitat educativa i organitzeu equips de dinamitzadors i dinamitzadores amb mestres, monitors/es, famílies, etc. Tothom és benvingut.
- **Seleccioneu un, dos o tres dels eixos proposats** per a debatre sobre l'espai de migdia dels menjadors escolars, escollint els més rellevants per a l'escola i els infants. Aquesta pot ser una primera acció participativa de la comunitat educativa per triar els temes a treballar en aquest procés.
- **Podeu organitzar els grups d'infants que participaran en la sessió** de manera transversal i com activitat de centre: amb infants de diferents edats, siguin o no usuaris del menjador així com altres possibilitats que contempleu. Aproveiteu l'experiència per enriquir la comunitat.
- **Adapteu la dinàmica al vostre centre i llanceu la convocatòria** amb el dia, l'hora, l'aula, els participants, el tema de debat i altres dades necessàries per què tothom estigui informat.
- **Compartiu l'experiència!** amb el Claustre, el Consell Escolar, l'AMPA... abans i després. Parleu de les aportacions dels infants i convideu a participar a tota la comunitat educativa per repensar el vostre model!

Ens preparem per dinamitzar la sessió participativa:

Us recomanem fer un grup o equip de dinamització de dues persones: una persona que faciliti la sessió i una altra que observi i doni suport logístic.

A partir d'aquí ens preparem per:

- Generar un bon clima i una dinàmica enriquidora.
- Controlar el temps per aportar ritme i respectar les formes diverses de comunicació dels infants.
- Garantir que totes les opinions són escoltades i que tots els infants tinguin el seu moment per expressar-se (una de les persones dinamitzadores pot donar suport personalitzat segons les necessitats dels infants).
- Recollir les aportacions, experiències i visions que sorgeixin de la dinàmica, i compartir-les amb els infants al final de la sessió.

Impulsem la participació a l'escola!!

I a més si és la teva primera vegada en dinamitzar una sessió, et recomanem que:

- Intentarem mantenir una actitud motivadora.
- Hem de saber escoltar.
- No hem d'improvisar ni actuar sobre la marxa. Hem de llegir i comprendre els continguts que donarem als participants. Això ens permetrà actuar amb seguretat.
- Hem de ser sempre sincers. Si alguna cosa no ens surt o no ho sabem fer, cal reconèixer-ho i proposar estratègies de resolució, per exemple: "ho resoldrem junts..."

Impulsem la participació a l'escola!!

Adapteu la dinàmica al grup: 10-15 infants i grau de diversitat

Adapteu la dinàmica al temps disponible: 1 hora o 2 hores segons les possibilitats (la durada de la dinàmica dependrà dels temes a treballar en la sessió i de les preguntes que seleccionem)

Moment 1 Dinàmica de presentació

10 minuts (dinàmica d'1 hora)
15 minuts (dinàmica de 2 hores)

Què farem en el moment 1

- Explicuem els moments de la sessió.
- Explicuem les regles del joc.
- Fem els grups.

Moment 2 Dinàmica de diàleg

20 minuts (dinàmica d'1 hora)
45 minuts (dinàmica de 2 hores)

Què farem en el moment 2

- Fem parelles.
- Comencem la investigació.
- Recollim les aportacions a les fitxes.

Moment 3 Dinàmica de posada en comú

30 minuts (dinàmica d'1 hora)
45 minuts (dinàmica de 2 hores)

Què farem en el moment 3

- Ens explicuem la nostra investigació.
- Veiem quines coses són comunes i quines diferències d'opinions i idees tenim.
- Podem prioritzar algunes propostes de manera grupal.
- Avaluem la sessió.
- Celebrem la nostra col.laboració per fer millor l'espai de migdia.

Avui serem periodistes que investiguen què fem en aquest espai de migdia i quines coses podem fer per millorar-lo!!

Moment 1. Dinàmica de presentació Benvinguda i presentació

10 minuts (per dinàmica d'1 hora)
15 minuts (per dinàmica de 2 hores)

Què farem en el moment 1:

Explicuem els moments de la sessió

Explicuem els moments de la sessió:

- De què **parlarem?**
- Com **participarem?**
- **Què farem** amb les aportacions?
- Com treballarem?

Com ens organitzem:

Fem una ronda d'intervencions individuals per organitzar 2 grups: persones entrevistades i periodistes.

Ronda inicial de **presentació** on cada infant fa saber si es queda a l'escola durant l'espai de migdia o no.

D'aquesta manera obtindrem **informació** per fer els **dos grups**: el de persones entrevistades, amb els infants que es queden a l'espai del migdia i el de periodistes, amb els altres.

Avui serem periodistes que investiguen què fem en aquest espai de migdia i quines coses podem fer per millorar-lo!!

Moment 1. Dinàmica de presentació Benvinguda i presentació

10 minuts (per dinàmica d'1 hora)
15 minuts (per dinàmica de 2 hores)

Què farem en el moment 1:

Explicuem les regles del joc.

Fem els grups.

Idees per a definir les regles del joc:

- **Tots i totes** tenim molt per aportar sobre l'espai de migdia: podem parlar des de la nostra experiència o no, però tots i totes tenim visions que seran interessants pels altres.
- Hem de **respectar** totes les opinions i escoltar a tothom.
- Hem d'**ajudar** que tothom pugui expressar-se.
- Recollirem totes les experiències, **visions i idees**, i ens ho explicarem unes a les altres.

Com ens organitzem:

Fem una ronda d'intervencions individuals per organitzar 2 grups: persones entrevistades i periodistes.

Ronda inicial de **presentació** on cada infant fa saber si es queda a l'escola durant l'espai de migdia o no.

D'aquesta manera obtindrem **informació** per fer els **dos grups**: el de persones entrevistades, amb els infants que es queden a l'espai del migdia i el de periodistes, amb els altres.

Moment 2. Dinàmica de diàleg Periodisme d'investigació!

20 minuts (per dinàmica d'1 hora)

45 minuts (per dinàmica de 2 hores)

Què farem en el moment 2:

Fem parelles.

Comencem la investigació.

Recollim les aportacions a les fitxes.

Com ens organitzem:

Podeu fer els minigrups o parelles tenint en compte com es poden ajudar entre infants de diferents edats per recollir la informació a les fitxes (especialment amb els més petits del grup o per aquells amb necessitats educatives especials)

- Formem parelles o minigrups amb un membre de cada grup (si els grups són impars es poden fer minigrups entre els membres d'un grup i l'altre).
- La tasca dels periodistes es **investigar sobre l'espai del menjador** i per això faran una entrevista, a una company usuari del menjador (grup entrevista). Per això tenen un guió amb unes preguntes i espai per anotar les respostes. han d'anotar les respostes de la persona entrevistada a la **fitxa d'investigació periodística** a la primera part de la graella.
- Després la persona entrevistada i qui ha fet de periodista **pensen conjuntament** idees per millorar l'espai de migdia (a vegades una visió externa ens pot ajudar molt a tenir idees!) i ho **anotem** en la **fitxa d'investigació periodística** a la segona part de la graella.
- Les persones dinamitzadores passaran pels grups per ajudar, motivar i donar suport segons les necessitats dels infants.

Moment 3. Dinàmica de posada en comú

A) Posem en comú

30 minuts (per dinàmica d'1 hora)
45 minuts (per dinàmica de 2 hores)

Què farem en el moment 3:

Ens expliquem la nostra investigació.

Veiem quines aportacions són comunes i quines diverses.

Podem prioritzar algunes propostes de manera grupal.

Com ens organitzem:

Ajudeu a fer que tots i totes expressin les seves opinions i idees. La persona de suport pot estar enfocada en garantir la inclusió.

- Cada parella/minigrup explica les respostes a les preguntes recollides a la fitxa d'investigació periodística. Es fa ronda d'intervencions individuals per ordre de pregunta: cada infant explica la seva visió contestant la pregunta de manera individual primer, i posteriorment per parelles.
- Les dinamitzadores anotem les respostes (totes, però agrupem les que siguin iguals) **en un mural** per recollir-ho al final. Aquest mural el tenim dividit en dues parts:
 - ◆ Diagnosi (part individual): com és ara l'espai de migdia
 - ◆ Propostes (part col·lectiva): idees per millorar-lo
- Al finalitzar **llegim totes les idees recollides** i comentem aquells punts de vista similars i aquells que siguin contraris o diversos.
- Segons el temps, es pot fer una **priorització** donant als infants participants uns gomets de diferents colors per marcar una proposta de cada tema (només es pot votar una proposta de cada tema). Així tindrem una aproximació d'aquelles propostes que tenen més suport.
- **A més, podem fer fotos o vídeo** durant la sessió per tenir el nostre reportatge. Es recomana fotografiar el mural que recull la feina feta conjuntament.

Moment 3. Dinàmica de posada en comú B) Avaluem i celebrem

30 minuts (per dinàmica d'1 hora)
45 minuts (per dinàmica de 2 hores)

Què farem en el moment 3:

Avaluem la sessió.
Celebrem la nostra col.laboració.
per fer millor l'espai de migdia.

Com ens organitzem:

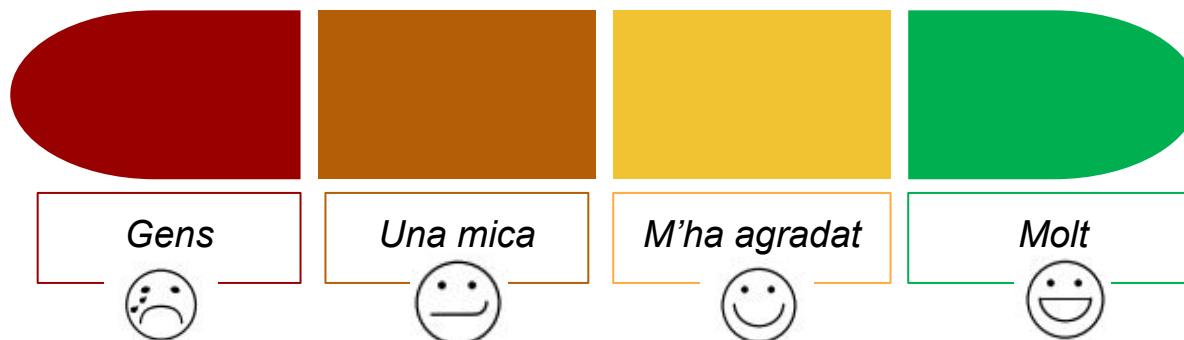
Podem fer una dinàmica
d'avaluació col.lectiva i individual.

Els infants participants avaluen la sessió:

- a. **Dinàmica d'avaluació col.lectiva dels infants:** imprimeu en gran format els termòmetres d'avaluació que trobareu a la [Avaluació col.lectiva dels infants](#). Cada participant posarà un gomet en l'escala representada per a cada pregunta sobre la sessió. El resultat els podeu anotar a les graelles per recollir les dades de l'avaluació col.lectiva dels infants.
- b. **Avaluació individual:** imprimeu en fulls DIN4 els termòmetres i les preguntes obertes que trobareu a la [fitxa d'avaluació individual](#).

Exemple de termòmetre d'avaluació que podeu trobar a la fitxa:

T'ha agradat participar i explicar les teves idees?

Una vegada acabada la sessió:

- És important recollir totes les idees a la [fitxa d'aportacions](#) que han d'omplir les persones dinamitzadores. Tindreu els murals amb totes les aportacions recollides i les fitxes que han omplert els infants.
- Heu d'enviar la [fitxa d'aportacions](#), la fitxa d'[avaluació col.lectiva dels infants](#) i [fitxa d'avaluació individual](#) i la vostra [fitxa d'avaluació de la sessió de l'equip dinamitzador](#) de l'experiència a participaescoles@raonspublicues.org.
- Podeu reconèixer la participació en tots els infants donant-los una ["xapa" de reconeixement](#).
- Compartiu amb tota la comunitat educativa l'experiència.
 - ◆ El [mural amb les aportacions es pot penjar en algun espai de l'escola](#) per compartir amb la resta les idees que han sortit del grup.
 - ◆ Podeu [utilitzar els vostres canals amb les famílies per convidar-los a participar en el procés](#) mitjançant la [portal participa gencat](#) per realitzar propostes i veure les aportacions dels diferents agents implicats a l'espai de migdia i el servei de menjador escolar.

Construïm junts l'espai de migdia i fomentem la participació dels infants!!

Bloc 3

Quins materials tenim?

Recull de materials per al treball en la sessió, la recollida de les aportacions i l'avaluació de l'experiència participativa

Bloc 3

Quins materials tenim?

Aquí teniu els enllaços dels materials per a la sessió autogestionada:

- 1. Fitxa d'investigació periodística:** aquí trobareu els temes i les preguntes per a la dinàmica participativa.
 - Imprimiu i repartiu als infants participants a la sessió aquesta fitxa i que l'omplin.
- 2. Fitxes d'avaluació per a infants:** aquí trobareu les eines d'avaluació de la sessió per als infants.
Avaluació col·lectiva dels infants. Fitxa d'avaluació individual dels infants.
 - S'ha d'enviar omplerta a participaescoles@raonspublicques.org.
- 4. Xapa de reconeixement:** Aquí trobareu un full amb 6 xapes per imprimir i retallar.
 - Imprimiu i repartiu als infants participants a la sessió.
- 5. Fitxa de recollida d'aportacions** aquí trobareu un quadre on anotar les aportacions dels infants.
 - S'ha d'enviar omplerta a participaescoles@raonspublicques.org
- 6. Fitxa d'avaluació de la sessió de l'equip dinamitzador** aquí trobareu un qüestionari per què valoreu l'experiència com a dinamitzadors i proposeu millores.
 - S'ha d'enviar omplerta a participaescoles@raonspublicques.org

Recomanacions generals

- ✓ Adapteu les recomanacions d'aquesta guia a la realitat del vostre centre.
- ✓ No és imprescindible treballar els tres eixos proposats. Penseu en aquelles qüestions que poden interessar més als infants del vostre centre. Podeu plantejar la selecció de temes com una primera acció participativa d'aquest procés i fer-ho amb la comunitat educativa.
- ✓ Tant o més important que el resultat de la sessió és el fet en si mateix d'escoltar els nens i les nenes, tenir en compte el que pensen i respectar les diferents maneres que tenen d'expressar-ho.
- ✓ Penseu estratègies per fer que els més petits o aquells infants que tendeixen a participar menys trobin espai per expressar-se i formes d'ajudar-los també a recollir la informació.
- ✓ No oblideu compartir l'experiència amb tota la comunitat educativa i convidar a les famílies a participar en el procés a través de la [portal participa gencat](#) i els diferents canals que teniu al centre.

Recordeu que en qualsevol moment podeu comptar amb el suport **en línia** per dissenyar la sessió participativa i compartir l'experiència participaescoles@raonspublicues.org

La vostra experiència també formarà part d'un projecte més ampli per dissenyar una guia metodològica per impulsar la participació a les escoles. Per a més informació podeu contactar amb nosaltres a través del correu electrònic de suport.

participaescoles@raonspublicques.org

Moltes gràcies!!!

Imatges:

Pàgines 14 i 15. Sessió amb el Consell d'Infants de Sant Feliu de Llobregat. Procés de participació per a la transformació urbana del centre de Sant Feliu després del soterrament de les vies del tren. Raons Públiques, imatge elaboració pròpia any 2018.

Pàgina 16. Sessió amb infants. Procés de cocreació amb infants per la transformació de dos parcs. Dins del projecte Ciutat Jugable, de l'Institut de la Infància i adolescència. Ajuntament de Barcelona. Raons Públiques, imatge elaboració pròpia any 2018.

Pàgina 17. Sessió amb infants de l'Escola La Pau. Fem Comunitat transformant el pati de l'escola. Raons Públiques, imatge elaboració pròpia any 2014.

Pàgina 18. Sessió amb infants. Procés de cocreació amb infants per la transformació de dos parcs. Dins del projecte Ciutat Jugable, de l'Institut de la Infància i adolescència. Ajuntament de Barcelona. Raons Públiques, imatge elaboració pròpia any 2018.

Procés participatiu de l'espai de migdia dels menjadors

Sessions autogestionades amb infants

